

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΟΡΩΝ**

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

Αθήνα, 11/11/2014

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Μειώσεις προϋπολογισμού ερευνητικών έργων «Θαλής» κατ' εφαρμογή του Προγράμματος Εξυγίανσης

Αναφορικά με τις μειώσεις προϋπολογισμού των ερευνητικών έργων «Θαλής» και την εν γένει πορεία υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» (ΕΠΕΔΒΜ), κατ' εφαρμογή του Προγράμματος Εξυγίανσης, θέτουμε υπόψη σας τα κάτωθι:

Με το με αρ. 17917/14-04-2014 «Εφαρμογή εγκυκλίου «Οδηγίες Διαχείρισης για τα έτη 2013-2015 & προετοιμασία κλεισίματος / αναθεώρηση 2013 των Ε.Π. του ΕΣΠΑ - Κλείσιμο ΟΠΣ σε νέες εντάξεις έργων» έγγραφο του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (ΥΠΑΑΝ) ζητήθηκε από όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα να εκπονήσουν σχέδια εξυγίανσης για τη μείωση της υπερδέσμευσης σε επίπεδο εντάξεων. Η ανάγκη προέκυψε από τη μείωση της εθνικής συμμετοχής στο σύνολο του ΕΣΠΑ από 15% σε 5% που είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του προϋπολογισμού του ΕΠΕΔΒΜ κατά 175 εκατ. Ευρώ (175Μ€).

Παράλληλα, απενεργοποιήθηκε μέρος των λειτουργιών του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση των έργων του ΕΣΠΑ με αποτέλεσμα να ανασταλούν η ένταξη νέων έργων, η αύξηση των προϋπολογισμών των υφιστάμενων και η σύναψη συμβάσεων των δικαιούχων με προμηθευτές και ελεύθερους επαγγελματίες.

Προκειμένου να αρθεί η παραπάνω ασφυκτική κατάσταση το Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων συμφώνησε με το ΥΠΑΑΝ σε Πρόγραμμα Εξυγίανσης με κύριους στόχους:

1. Τη μείωση της υπερδέσμευσης, ιδίως στους άξονες με υψηλή δέσμευση.
2. Την αύξηση της δέσμευσης σε άξονες με χαμηλά ποσοστά εντάξεων μέσω της ένταξης νέων έργων, κυρίως σε δύο (2) άξονες που είχαν χαμηλές δαπάνες.

3. Τη συνέχιση της χρηματοδότησης για τη σχολική χρονιά 2014 – 2015 έργων καίριας σημασίας για την ομαλή λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας.

Ως προς τον **πρώτο στόχο**, συμφωνήθηκε να μειωθούν οι προϋπολογισμοί των ενταγμένων πράξεων κατά 231,7 Μ€, εκ των οποίων τα 115 Μ€ το Σεπτέμβριο του 2014 και τα υπόλοιπα 115 Μ€ τον Ιανουάριο του 2015. Τονίζεται τι από τη μείωση των 115 Μ€ του Σεπτεμβρίου, ποσοστό 13% αφορά στην έρευνα, ενώ η συμμετοχή της έρευνας στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανέρχεται στο 20,1%.

Επιπρόσθετα, συμφωνήθηκε ότι σειρά έργων που πληρούσαν συγκεκριμένα κριτήρια θα εντάσσονταν, με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως δέσμευση στη νέα προγραμματική περίοδο. Επισημαίνουμε ότι στην κατηγορία των εμπροσθοβαρών ή/και «μεταφερόμενων» έργων στην προγραμματική περίοδο 2014 – 2020 δεν εντάσσονται τα ερευνητικά έργα όπως το Αριστεία II, διότι με βάση το νέο Κανονισμό, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο συμβάλλει αποκλειστικά σε:

«ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας μέσω της ανάπτυξης μεταπτυχιακών σπουδών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων δικτύωσης και της δημιουργίας εταιρικών σχέσεων μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και επιχειρήσεων»

Αν και το Πρόγραμμα Εξυγίανσης εγκρίθηκε στις 29/7/2014, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης κατάφερε να ανταποκριθεί στο ασφυκτικό χρονοδιάγραμμα και τήρησε την υποχρέωση του Σεπτεμβρίου, διασφαλίζοντας έτσι την απρόσκοπτη χρηματοδότηση των έργων. Συγκεκριμένα, το ΥΠΑΑΝ ενέκρινε πρόσθετη χρηματοδότηση 95 Μ€ για τα έργα του Επιχειρησιακού Προγράμματος μας, ποσό που θα πιστωθεί εντός του Νοεμβρίου στους λογαριασμούς των Δικαιούχων.

Όσον αφορά στις περικοπές, σημειώνουμε ότι λόγω του ότι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είχε ήδη δαπάνες περίπου 1,2 δις οι μειώσεις θα έπρεπε να κατευθυνθούν κυρίως στα έργα που δεν είχαν υψηλή απορρόφηση. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τον Ιούλιο του 2014 υπήρχαν έργα ύψους 400 εκατ. ευρώ των οποίων οι δαπάνες ήταν σε ποσοστό τουλάχιστον 90% του προϋπολογισμού τους.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης προέβη στην **οριζόντια μείωση του 10% των έργων «Θαλής»**, συνολικού ύψους 14 Μ€.

Η οριζόντια περικοπή των έργων «Θαλής» αντιλαμβανόμαστε ότι δεν αποτελεί την πλέον ορθολογική μέθοδο καθώς δεν λαμβάνει υπόψη της τα πραγματικά δεδομένα προόδου του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου. Επιπρόσθετα, δεν αγνοούμε προβλήματα διαχείρισης που αντιμετώπισαν οι ΕΛΚΕ, ειδικά των μεγάλων Ιδρυμάτων, λόγω των απαιτήσεων του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω:

- Με επιστολή της Υπηρεσίας από τις 16/08/2013 προς τους δικαιούχους των έργων «Θαλής» είχαμε εγκαίρως ενημερώσει για την ανάγκη αύξησης των δαπανών στο ΟΠΣ, προκειμένου να δοθεί επιπρόσθετη χρηματοδότηση, να

αυξηθεί η απορρόφηση και να αποφευχθούν έτσι οι περικοπές των προϋπολογισμών.

- Η προτεινόμενη μείωση δεν επηρεάζει ουσιαστικά, με ελάχιστες πιθανώς εξαιρέσεις, το σκοπό και την πληρότητα των ερευνητικών έργων «Θαλής» καθώς υπάρχουν περιθώρια εξοικονόμησης από κατηγορίες δαπανών όπως έξοδα μετακινήσεων, αναλώσιμα, δράσεις δημοσιότητας, διάφορες μικροπρομήθειες κ.α.
- Όπως αναφέρουμε και στο σχετικό έγγραφο μας, στο τέλος Νοεμβρίου θα επανεκτιμηθούν οι προϋπολογισμοί των έργων «Θαλής» σύμφωνα με τα πραγματικά δεδομένα οικονομικού και φυσικού αντικειμένου. Προς τούτο, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης απέστειλε έγγραφο στους Δικαιούχους, με το οποίο τους ζητεί να συμπληρώσουν βασικά στοιχεία για την πορεία των έργων. Σε αυτό το στάδιο θα εξορθολογισθεί ο προϋπολογισμός εκείνων των έργων που έχουν μείνει πίσω στην υλοποίησή τους και αδυνατούν να ανταποκριθούν στα συμφωνηθέντα στην απόφαση ένταξης, και θα εξομαλυνθούν πιθανές αστοχίες από την εφαρμογή της οριζόντιας περικοπής του 10%.
- Με βάση στοιχεία που τηρεί η Υπηρεσία μας από παλαιότερες Προγραμματικές Περιόδους η τελική απορρόφηση σε αντίστοιχα έργα δεν ξεπερνά μεσοσταθμικά το 90%.

Ως προς το **δεύτερο στόχο**, σημειώνεται ότι το ΕΠΕΔΒΜ διαρθρώνεται σε άξονες χωρικούς και άξονες που σχετίζονται με το είδος της παρέμβασης. Οι χωρικοί άξονες οριοθετούν τρεις (3) κατηγορίες περιφερειών (8 Περιφέρειες Σύγκλισης, 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου και 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου¹). Οι άξονες των παρεμβάσεων είναι 4, ανάλογα με τους στόχους που εξυπηρετούν. Συνεπώς, υπάρχουν 12 ($4 \times 3 = 12$) Άξονες Προτεραιότητας. Με την ολοκλήρωση της πιστοποίησης δαπανών στις αρχές Ιουλίου, οι περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας πλησίαζαν ήδη στο όριο των δαπανών τους, εξαιτίας της πύκνωσης των αναγκών του εκπαιδευτικού συστήματος σε αυτές τις περιφέρειες και της συνεπακόλουθης μεγάλης απορρόφησης πόρων.

Αντιθέτως, στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης η κατάσταση είναι λιγότερο πιεστική και μάλιστα παρουσιάζεται ανάγκη αύξησης της απορρόφησης. Συγκεκριμένα, εμφανίζεται υπόλοιπο πόρων στον Άξονα Προτεραιότητας 4 (Α.Π.4) που αφορά στην ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, και στη διασύνδεση της αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση. Ο παραπάνω άξονας-στόχος του Προγράμματος αποτελεί Ευρωπαϊκή πολιτική υψηλής προτεραιότητας και εντάσσεται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (Youth Employment Initiative – YEI). Τούτου δοθέντος, και επειδή η Ελλάδα καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας των νέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν επιθυμεί να μεταφερθούν ποσά από τον Α.Π.4

¹ 8 Περιφέρειες Σύγκλισης: Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Ιόνια Νησιά, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Β. Αιγαίο, Κρήτη

3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου: Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Αττική

3 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου: Στερεά Ελλάδα, Ν. Αιγαίο

σε άξονες άλλων προτεραιοτήτων, π.χ. στην έρευνα που θα είχε ως αποτέλεσμα να επωφεληθούν τα ΑΕΙ.

Σε εφαρμογή των παραπάνω, είναι υποχρέωση της Υπηρεσίας μας να προχωρήσει σε νέες εντάξεις στον Α.Π.4 ώστε να μην απολεσθούν Ευρωπαϊκοί Πόροι για τη χώρα. Η υποχρέωση αυτή καταγράφεται και στο συμφωνηθέν Πρόγραμμα Εξυγίανσης, καθώς το ΥΠΑΑΝ μας δίνει τη δυνατότητα ένταξης νέων έργων ειδικά στον άξονα αυτό.

Αντιλαμβανόμενοι τη μη αποτελεσματική κατανομή των πόρων του Προγράμματος – που όμως είχε συμφωνηθεί το 2007, κατά το χρόνο έγκρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος – αναζητούμε λύσεις ώστε κάποιοι πόροι να εκχωρηθούν σε ΑΕΙ των 8 Περιφερειών Σύγκλισης μέσω νέων προσκλήσεων κυρίως στον Α.Π.4, αν και η στοχοθεσία του δεν συνάδει με την έρευνα.

Ως προς τον **τρίτο στόχο** του Προγράμματος Εξυγίανσης, σημειώνεται ότι η έγκρισή του επέτρεψε για την τρέχουσα σχολική χρονιά την υλοποίηση βασικών δράσεων της εκπαίδευσης, με συγχρηματοδοτούμενους πόρους ύψους 128 Μ€.

Στους συνημμένους πίνακες αποτυπώνονται τα οικονομικά στοιχεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» όπως αυτά ισχύουν στην τρέχουσα χρονική στιγμή και όπως αυτά θα διαμορφωθούν μετά την έγκριση της αναθεώρησης των χρηματοδοτικών πινάκων και την εφαρμογή του top – up.

Ειδικός Γραμματέας Ευρωπαϊκών Πόρων

Ευάγγελος Ζαχαράκης

Συνημμένα:

Πίνακας 1 & 2 με τα οικονομικά στοιχεία του ΕΠΕΔΒΜ